

23 Φεβρουαρίου: Εορτάζει ο Άγιος Πολύκαρπος, Επίσκοπος Σμύρνης

/ [Βίοι Αγίων](#)

• Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος - Καθηγητής

Άγιος Πολύκαρπος Σμύρνης: Ο ηρωικός επίσκοπος και μάρτυρας

Στις 23 Φεβρουαρίου η Εκκλησία μας εορτάζει τη μνήμη του [αγίου Πολυκάρπου](#) επισκόπου Σμύρνης. Πρόκειται για σπουδαία προσωπικότητα της αρχαίας Εκκλησίας, ο οποίος ανήκει στην κατηγορία των Αποστολικών Πατέρων, δηλαδή των διαδόχων επισκόπων των αγίων Αποστόλων.

Γεννήθηκε το 80 μ. Χ. στη Μ. Ασία από τους ευσεβείς γονείς του Παγκράτιο και Θεοδώρα, οι οποίοι είχαν μαρτυρήσει για την πίστη τους στο Χριστό. Διατέλεσε

μαθητής του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, ο οποίος πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη Μ. Ασία. Βαπτίστηκε μικρός και αφιέρωσε τη ζωή του στο Χριστό. Λίγο πριν το θάνατό του ο επίσκοπος Σμύρνης άγιος Βουκόλος, τον χειροτόνησε διάδοχό του, διότι έβλεπε στο πρόσωπό του την αρετή και την αγιότητά.

Η μακρά επισκοπική του διακονία σφραγίστηκε από την αγία βιωτή του και τη θέρμη του για την Εκκλησία. Ως πιστός μαθητής του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, αναδείχτηκε ένας μεγάλος θεολόγος της αρχαίας Εκκλησίας, ώστε η φήμη του έφτασε σε όλες τις τοπικές Εκκλησίες και ως τη μακρινή Ρώμη.

Ο άγιος Πολύκαρπος κλήθηκε να διαχειριστεί μια σοβαρή διαμάχη, η οποία είχε ξεσπάσει το 2ο μ. Χ. αιώνα στην Εκκλησία, τον εορτασμό του Πάσχα. Όπως είναι γνωστό, τον χρόνο εορτασμού του Πάσχα καθόρισε η Α Οικουμενική Σύνοδος το 325. Μέχρι τότε οι τοπικές Εκκλησίες το εόρταζαν σύμφωνα με τη δική τους παράδοση. Οι Εκκλησίες της Μ. Ασίας το εόρταζαν στις 14 του εβραϊκού μήνα Νισσάν. Οι Χριστιανοί της Δύσης το εόρταζαν μια οποιαδήποτε Κυριακή, μετά την εαρινή ισημερία. Το γεγονός αυτό προκάλεσε σοβαρή έριδα και απειλούσε με σχίσμα στη νεαρή Εκκλησία. Γι' αυτό ο άγιος Πολύκαρπος πήγε στη Ρώμη, όπου συζήτησε με τον επίσκοπο Ανίκητο. Με την αγιότητα και τη σοφία, που τον διέκρινε, διευθέτησε το ζήτημα και ειρήνευσε η Εκκλησία του Χριστού.

Ως ζηλωτής επίσκοπος κατόρθωσε να προσελκύσει στην Εκκλησία μέγα πλήθος ειδωλολατρών, και να μεταστρέψει πάμπολλους αιρετικούς, ιδίως από τις ομάδες των Γνωστικών, που ταλαιπωρούσαν την Εκκλησία της Ασίας το 2ο αιώνα. Ιδιαίτερα αγωνίστηκε κατά της αιρέσεως του Μαρκίωνα, η οποία κυριαρχούσε στην περιοχή του. Σε κάποια συνάντησή τους τον ρώτησε ο αιρεσιάρχης αν τον γνωρίζει και ο άγιος Πολύκαρπος του απάντησε: σε γνωρίζω ως πρωτότοκο του σατανά!

Ο άγιος Πολύκαρπος συνδεόταν με βαθιά φιλία με τον άλλον μεγάλο αποστολικό πατέρα, τον άγιο Ιγνάτιο το Θεοφόρο, του οποίου υπήρξε συμμαθητής κοντά στον ευαγγελιστή Ιωάννη. Όταν ο άγιος Ιγνάτιος συνελήφθη και οδηγείτο στη Ρώμη να μαρτυρήσει, ο άγιος Πολύκαρπος κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες να τον απελευθερώσει. Μάλιστα σώζεται και μια επιστολή του προς τους Χριστιανούς των Φιλίππων της Μακεδονίας, όπου τους επαινεί για την αγάπη και τη φιλοξενία που υπέδειξαν στον άγιο Ιγνάτιο, όταν δέσμιος πέρασε από την πόλη τους.

Οι φανατικοί ειδωλολάτρες της Μ. Ασίας βλέποντας την πίστη τους να μαραζώνει και την Εκκλησία του Χριστού να αυξάνεται με καταπληκτική ορμή, παρ' όλους τους σκληρούς διωγμούς Της, μισούσαν θανάσιμα τους Χριστιανούς. Τα αδίστακτα

και σκοταδιστικά τους ιερατεία, τα οποία έβλεπαν να εγκαταλείπονται τα «ιερά» τους και οι δεισιδαίμονες τελετές τους, κήρυξαν τον πόλεμο κατά των Χριστιανών, διότι θίγονταν τα οικονομικά τους συμφέροντα. Παρουσιάζονταν στους ρωμαίους διοικητές και τους απάγγειλαν απίστευτες συκοφαντίες, ώστε να σύρονται στα μαρτύρια και να οδηγούνται στο θάνατο χιλιάδες Χριστιανοί.

Ιερείς των ειδώλων συκοφάντησαν και τον άγιο Πολύκαρπο στον ανθύπατο Στάτιο Κοδράτο, ως υποκινητή ομάδας Χριστιανών από τη Φρυγία να αρνηθούν να θυσιάσουν στα είδωλα και να θανατωθούν. Οι πιστοί της Σμύρνης σκέφτηκαν να φυγαδεύσουν τον αγαπημένο τους επίσκοπο, αλλά εκείνος αρνήθηκε, λέγοντας πως ο θάνατός του θα δώσει νέα δύναμη στην Εκκλησία και τους Χριστιανούς.

Ο άγιος, γέρος όντας, συνελήφθηκε το 167 μ. Χ. και οδηγήθηκε μπροστά στον ρωμαίο ανθύπατο, ο οποίος τον διέταξε να αρνηθεί το Χριστό και να θυσιάσει στα είδωλα. Ο άγιος Πολύκαρπος με γαλήνιο και ήρεμο ύφος του απάντησε: «ογδόντα έξι ολόκληρα χρόνια υπηρετώ τον Κύριό μου Ιησού Χριστό, ο Οποίος με ευεργετεί, χωρίς να με προδώσει, εγώ γιατί να Τον προδώσω»; Οι ειδωλολάτρες δήμιοί του έτριζαν τα δόντια τους από θυμό και οργή για το θάρρος και τον ηρωισμό του γέροντος επισκόπου. Ο φανατικός ανθύπατος έδωσε εντολή να τον ρίξουν στη φωτιά για να καεί ζωντανός για παραδειγματισμό. Αλλά ρίχνοντάς τον στο πυρακτωμένο καμίνι συνέβη το απροσδόκητο: οι φλόγες άλλαζαν πορεία, χωρίς να αγγίζουν και να καίνε το σώμα του Μάρτυρα! Τότε ένας από τους δημίους έβγαλε το ξίφος του και αποκεφάλισε τον άγιο! Οι Χριστιανοί της Σμύρνης συνέλεξαν τα τίμια λείψανα του Μάρτυρα επισκόπου τους και τα φύλαξαν ως «λίθων πολυτίμων πολυτιμότερα», σύμφωνα με το «Μαρτύριον του αγίου Πολυκάρπου», την εξιστόρηση του μαρτυρίου του, από άγνωστο συγγραφέα, ένα σπουδαιότατο πρωτοχριστιανικό κείμενο, το οποίο μας έχει διασωθεί.

Ο άγιος Πολύκαρπος επίσκοπος Σμύρνης, ο μεγάλος Αποστολικός Πατέρας, εκφράζει τη γνήσια αποστολική παράδοση της Εκκλησίας μας. Ταυτόχρονα λαμπρύνει, με το ηρωικό του Μαρτύριο, την χορεία των εκατομμυρίων πιστών, οι οποίοι επισφράγισαν με το αίμα τους την αληθινή πίστη και απέδειξαν με τον ηρωισμό τους, πως ο Χριστός μας, ο Ήλιος της Δικαιοσύνης, ήρθε στον κόσμο να διαλύσει τα μαύρα σκοτάδια του εφιαλτικού προχριστιανικού παρελθόντος και να χαρίσει τη σωτηρία σε όποιον θέλει να σωθεί!